

Laboratorijska medicina skozi oči dekana Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani

Prof. dr. Igor Švab, dr. med.

Univerza v Ljubljani, Medicinska fakulteta

UVOD

Z razvojem medicinske stroke se povečuje število preiskav, potrebnih za strokovno odločitev. Pri teh odločitvah ima laboratorijska medicina vse pomembnejšo vlogo. V moderni medicini si ne moremo več zamisliti diagnostičnega odločanja in spremljanja uspešnosti zdravljenja brez podpore laboratorijske medicine.

S strani medicinske stroke gre pri laboratorijski medicini za specifična strokovna področja, na katerih delujejo specialisti različnih strok: patologije, mikrobiologije, sodne medicine, laboratorijske medicinske genetike, transfuzijske medicine in medicinske biokemije, sodelujejo pa tudi druge stroke.

To področje se hitro razvija, tako kot se razvija medicinska znanost, kjer smo priča izjemno hitremu razvoju, ki ga prinašajo moderna tehnologija in z njo povezana znanstvena spoznanja.

VLOGA MEDICINSKE FAKULTETE UNIVERZE V LJUBLJANI

S tega vidika je pomembno, da se laboratorijska medicina ustrezno umesti v akademsko okolje in najde mesto tudi na Medicinski fakulteti tako pri pouku kot pri raziskavah na tem področju. Vlogo Medicinske fakultete vidim predvsem v tem, da tem področju omogočimo nadaljnji strokovni razvoj in prenos znanja na generacije bodočih zdravnikov.

Tradicija laboratorijske medicine je na naši fakulteti zelo dolga. Vloga mikrobiologije, patologije, sodne medicine, biokemije in laboratorijske medicinske genetike je že dolgo trdno zasidrana znotraj naše ustanove. Inštituti, na katerih se ta stroka razvija, predstavljajo pomemben del naše fakultete, ne samo z znanstvenega in pedagoškega, ampak tudi s strokovnega vidika. Naša fakulteta ima namreč pomembno vlogo pri zagotavljanju zdravstvenih storitev na tem področju, zato je vloga laboratorijske medicine pri nas še toliko bolj pomembna.

Morda v strokovni in laični javnosti obstaja premalo zavedanja, da ob osnovnem poslanstvu poučevanja in raziskovanja obstaja še laboratorijski del, ki je zelo močno vezan na vsakodnevno delovanje zdravstvenega sistema in za organizacijske enote pomeni sedemdnevno prisotnost vse dni v letu. Ob tem fakulteta v sodelovanju s civilno zaščito zagotavlja celo 24-urno pripravljenost za ukrepanje ob množičnih nesrečah in ogrožanju z biološkimi agensi.

Ker smo se zavedali pomena teh strok za prihodnje generacije zdravnikov, smo jih tudi ustrezno umestili v prenovljeni kurikulum. V njem smo uvedli nov predmet, ki smo ga poimenovali Klinična biokemija in laboratorijska diagnostika. Ta je umeščen v tretji letnik študija in prinaša 3 ECTS kredite. Predmet je obvezen, izvaja pa se pod vodstvom Inštituta za biokemijo in medicinsko genetiko. Prve izkušnje z novim predmetom so dobre.

POGLED V PRIHODNOST

Za vodstvo fakultete je pomembno, da še naprej zagotovi pogoje za delovanje vseh inštitutov, ki se ukvarjajo z laboratorijsko medicino in da se jim omogoči razvoj na tem področju. »

To pomeni, da je temu področju treba zagotoviti ustrezno mesto v razvojnih načrtih fakultete. Sem sodi tudi vlaganje v prostorske kapacitete, ki smo jih zasnovali s projektom izgradnje na treh lokacijah. Ta projekt naj bi omogočil nadaljnji razvoj in zagotovil, da oprema in prostor ne bosta omejitvena dejavnika. Ključno je, da zagotavljamo razvoj vseh treh stebrov vsakega strokovnega področja – pedagoškega, raziskovalnega in strokovnega (diagnostičnega), saj se vsi trije med seboj dopolnjujejo. Le na ta način lahko zagotovimo diagnostiko na najvišji ravni tudi na najzahtevnejših področjih posamezne stroke ter poskrbimo za strokovno podkovan pedagoški kader za izvajanje pouka.

Ob tem pa je pomembneje od zagotovitve finančnih in prostorskih pogojev to, da na tem področju sodelujejo ustrezno izobraženi in motivirani strokovnjaki, ki med seboj sodelujejo. Ker prihaja do nekaterih prekrivanj med različnimi vejami laboratorijske medicine, je tako sodelovanje za kakovostno diagnostiko še toliko bolj pomembno. Samo v medpoklicnem sodelovanju in podpori na fakulteti vidim prihodnost na tem področju.

ZAHVALA

Pri oblikovanju tega besedila sta mi s pripombami pomagala prof. dr. Miroslav Petrovec in prof. dr. Jože Pižem, za kar se jima iskreno zahvaljujem.

Igor Švab

Igor Švab je redni profesor družinske medicine. Rojen je v Ljubljani, kjer je diplomiral na Medicinski fakulteti leta 1981 in doktoriral leta 1991. Najprej je bil zaposlen v Zdravstvenem domu Ribnica, kasneje pa na sedanjem Nacionalnem inštitutu za javno zdravje in na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani. Bil je prvi predstojnik Katedre za družinsko medicino na tej fakulteti.

Je vodja znanstvenih domačih in mednarodnih projektov s področja družinske medicine, zlasti na področju poučevanja te stroke. Bil je mentor 19 uspešnim doktorskim študentom. V Medline-u je objavil več kot 120 znanstvenih in strokovnih prispevkov.

Je glavni in odgovorni urednik revije Zdravstveno varstvo, urednik European Journal of General Practice in urednik mednarodno uveljavljenega učbenika družinske medicine.

V obdobju 2004–2010 je bil predsednik Evropskega združenja zdravnikov družinske medicine Wonca Europe. Je član evropske akademije znanosti in umetnosti EASA, ustanovni član slovenske medicinske akademije in izredni član hrvaške medicinske akademije. Je častni član Royal College of general practitioners iz Velike Britanije in več drugih združenj družinske medicine. Je dobitnik priznanja Wonca fellow za prispevek razvoju družinske medicine v svetu, dobitnik Lavričevega priznanja, Hipokratovega priznanja ter dobitnik univerzitetnega priznanja Pro universitate Labacensi.

Od leta 2017 je dekan Medicinske fakultete Univerze v Ljubljani.